

KAPITOLA PRVNÍ

Vítěz

PODÍVEJTE SE NA TOHO KLUKA, utíkajícího ulicemi žilinské čtvrti Bôrik. Je mu necelých pět, nohy se mu jen míhají nad rozpáleným asfaltem, modré oči mu září a světlé vlasy ve větru poletují. Nespouštějte z něj oči. Je z rodu vítězů. Je z rodu šampionů.

Tady se ostatně vítězové a šampioni rodili odedávna.

A taky zbojníci.

Město Žilina, jehož pomyslné hranice tvoří linie hor Malé Fatry, Kysucké vrchoviny, Súľovských a Strážovských vrchů a Javoriny, má takovou moc. Ne nadarmo se nedaleko odtud narodil

Jánošík. Symbol, který si v srdci nosí snad každý žilinský kluk.

Však taky jejich kolíčky střeží pyšné hrady Strečno, Lietava či Orava. Nejsou sice ze Žiliny vidět, ale v kolektivním povědomí zdejších lidí jsou vepsány odedávna. A ostruha vrchu Klak nad nedalekým Fačkovským sedlem se vrývá do modrého nebe a provází na cestě ptáky.

„Zaleť sokol, biely vták...“, zpívá se v jedné slovenské národní písničce.

Ale město Žilina, v němž naše vyprávění začíná, má momentálně jiné starosti. Spolu s celým Československem se teprve před pár lety domohlo svobody. Rodí se tu nové myšlenky. Moderní myšlenky. Převratné ideje, z nichž povstalo samostatné Slovensko. Vlajka vlající nad státními budovami vedle žlutozelené vlajky Žiliny je sice stále červeno-modro-bílá, ale místo modrého klínu se na ní skví slovenský znak.

Je v něm uložena pýcha této země. Pýcha Jánošíků.

Však si sami potichu řekněte to jméno – Žilina. Na patře se vám rozplyne jako voda, kterou do Váhu přinesla Kysuca.

Ale Žilina se nezastavila v čase. Je to moderní, rozvíjející se město. Čtvrté největší v celém Slovensku. Ve čtvrti Bôrik, kde náš hrdina žije, sice ještě nestojí obytný komplex Amfiteáter, který v budoucnu vzbudí tolik rozporuplných reakcí, ale i tak se už město drápe vzhůru a vedle Mariánského náměstí s arkádovými domy s podloubím, které si uchová venkovský a trochu maloměstský vzhled, už vzniká nové, moderní centrum, na které budou Žiliňané tak pyšní.

Tohle všechno však náš kluk ještě neví. Ještě ho to nezajímá. Má dost svých snů.

Běží.

Dal si za cíl konec slepé ulice, v níž bydlí. Dnes k němu doběhne rychleji než včera a zítra rychleji než dnes. A pozítří už cíl posune o pár metrů dál. Do další ulice. A pak ještě a ještě dál.

Však jsme už řekli, že je z rodu vítězů.

Nohy mu jen kmitají.

A brzy šlápnu do pedálů.

KAPITOLA DRUHÁ

Tak máme dalšího kluka

„TAK MÁME DALŠÍHO KLUKA,“ povídá Lubomír Sagan a ztěžka dosedne za kuchyňský stůl v žilinské čtvrti Bôrik, kde budou mít s manželkou Helenou malý krámeček s potravinami.

Venku se žení všichni čerti, mrzne a Rozsutec oblékl huňatou sněhovou čepici. Po Váhu plují kry a horní tok Rajčanky u Rajeckých Teplíc zamrzl a kluci se tam prohánějí na bruslích. Z termálních pramenů stoupá pára.

Figurky v rajeckém betlému ještě voní vánočním cukrovím a na strmém svahu pod hradem Lietava bobuje celá Žilina.

Je 26. ledna 1990 a Lubomír Sagan se právě vrátil z městské porodnice.

„Kluk, no! Za chvíli budeme mít celé fotbalové mužstvo,“ říká a na čele se mu dělají vrásky. S manželkou Hankou se rozhodovali, jestli tohle čtvrté dítě vůbec uživí a jestli se do dvoupokojového bytu vejdou.

„Necháme si ho?“ ptal se Heleny v těch posledních devíti měsících nesčíslněkrát.

„Bude to přece naše dítě,“ odpovídala Helena, ale nijak přesvědčivě se při tom netvářila.

A Lubomír potřásal hlavou.

A teď je kluk na světě.

Malému Jurajovi nejsou ani dva roky. Kouká na „otecka“ širokýma saganovskýmá očima. Lubomír vnímá jeho znepokojený pohled.

Pohládí ho po vlasech.

„Až vás bude jedenáct, víš?“

Juraj nechápe, ale na brášku se těší.

„Fotbal? Lopta?“ žvatlá roztomile slovensky.

Už jsou doma tři, bratr Milan a sestra Danka. Ale Danka si s ním kopat míčem nechce a Milan je starší o osm let a hrát si s takovým prckem mu připadá pod úroveň. Juraj si někdy připadá trochu odstrčený.

Jenomže když kluka z porodnice přivezou domů, nic s ním není. Juraj mu marně nosí k postýlce do ložnice balón a mluví na něj, Peter jen řve a řve a mamka Juraje z ložnice vždycky vyháání, když ho chce nakrmit.

„Peter měl odmalička dar od Boha,“ vzpomínala maminka Helena mnohem později. „Kdyby dělal jakýkoliv sport, byl by v něm dobrý. Měl strašně ohebné kosti a odmalička byl takový pevný a svalnatý. Ale když se má dítě narodit, nevíte, co z něj bude. Peter už byl čtvrtý v pořadí, a tak jsem se přece jen chvíli rozhodovala, co mám dělat. Tehdy jsme měli jen obývací pokoj a ložnici. První děti byly o deset let starší. Ale nakonec jsem se rozhodla a byla jsem ráda, i když jsem si tím přivodila spoustu práce. Jeden ještě na rukách, druhý v bříšku...“

No jo, jenomže to strašně dlouho trvá, než ten špunt vyrostne, říká si Juraj v duchu a trpělivě mu nosí míč, když Peter udělá první krůčky. A jaké je Jurajovo nadšení, když do „lopty“ Peter těmi svými baculatými nožičkami poprvé kopnul.

„Budou z nás fotbalisti!“ oznámí pyšně tatínkovi Lubomírovi.

Žilina je totiž fotbalové město. Športový klub tady byl založen už na počátku 20. století, a ještě před druhou světovou válkou se stal dvakrát slovenským mistrem a po válce hrál v Československu jedenatřicet let první ligu.

Zrovna když se Juraj a Peter Saganové začali po ulicích Bôriku honit za tím kulatým nesmyslem, stal se Športový klub Žilina třikrát mistrem nově založené slovenské fotbalové extraligy a jména jako Stanislav Griga nebo Vladimír Kinier se nejen pro Žilinu stala legendou. Šestnáctiletý Marek Mintál, kluk „odvedle“, který už pomalu čeká na svůj první ligový zápas, se stal vzorem pro všechny žilinské kluky, ať už z Bôriku, Bánovej, nebo ze Starého města, a stadion Pod Dubňou měl v žilinských ulicích stejný zvuk jako Stamford Bridge v Londýně nebo Camp Nou v Barceloně.

Kluci z Bôriku se sice museli spokojit s pláckem za domem, ale stejně to je vytouženější místo než všechny světové fotbalové stadiony dohromady.

A tak tam Juraj a později i maličký Peter čtali a čtali, až do dne, kdy tatínek Lubomír přivezl z města Jurajovi něco, co vypadalo jako...